

Prijsbeleid VGZ voor drinkvoeding onrechtmatig

VGZ heeft in de contracten voor dieetvoeding Fresenius als voorkeursleverancier aangewezen en lage vergoedingen vastgesteld voor andere leveranciers. Nutricia vond de vergoeding te laag en stapte naar de rechter. Die oordeelde dat VGZ de vergoedingen onrechtmatig heeft vastgesteld.

Auteurs
**Catelijne Bach en
Wouter van Loon**

Wat was er aan de hand?

Coöperatie VGZ wil de kosten voor drinkvoeding – dieetpreparaten – terugdringen. In lijn met het preferentiebeleid voor geneesmiddelen hanteert deze zorgverzekeraar met ingang van 2014 een voorkeursbeleid voor drinkvoeding. VGZ heeft de drinkvoeding in vier productcategorieën onderverdeeld en binnen elke categorie telkens één voorkeursproduct van Fresenius aangewezen.

De kosten van voorkeursproducten worden niet ten laste van het eigen risico van de verzekerde gebracht. VGZ gaat ervan uit dat er daarnaast ook producten bestaan die niet volledig uitwisselbaar zijn en die dus niet in één van de vier categorieën kunnen worden ingedeeld. Voor deze producten geldt het voorkeursbeleid niet. VGZ heeft hiervoor wel maximumprijzen vastgesteld.

In de eerste versie van het contract voor 2014 bepaalde VGZ verder nog dat een ander product dan het voorkeursproduct uitsluitend voor vergoeding in aanmerking zou komen als de voorschrijver de medische noodzaak daartoe uitdrukkelijk zou motiveren.

Voor een alternatief product zou verder een aanmerkelijk lagere vergoeding gelden dan voor het voorkeursproduct.

Apotheken zouden verplicht zijn om in 75% van de gevallen het voorkeursproduct af te leveren: de 75%-regel.

Waarover ging het in de eerste procedure?

De maximumprijzen die VGZ had vastgesteld voor niet-uitwisselbare drinkvoedingen waren in de eerste versie van het contract voor 2014 gelijk aan de Apotheek Inkoop Prijs (AIP) minus kortingen van 48% tot 56%. Nutricia zou hierdoor worden gedwongen haar producten onder kostprijs af te leveren. De fabrikant stelde dat VGZ hiermee onrechtmatig jegens haar zou handelen. VGZ voerde als verweer aan dat zij bewust heeft gekozen voor deze hoge kortingen om te voorkomen dat apothekers zouden ‘vluchten’ in het afleveren van producten uit de niet-uitwisselbare categorie, om zo een hogere vergoeding te kunnen krijgen. De rechter vond deze uitleg begrijpelijk, maar oordeelde toch dat VGZ de gehanteerde kortingen te willekeurig heeft vastgesteld. Nutricia had volgens de rechter voldoende aannemelijk gemaakt dat haar afzetmogelijkheden aanzienlijk zouden worden verminderd door het kortingensysteem van VGZ. De zorgverzekeraar had deze kortingen op minder willekeurige wijze moeten berekenen. De Stichting Patiëntenbelang Vergoeding Dieetpreparaten (SPVD) heeft zich in deze procedure gevoegd. De SPVD voerde aan dat het voorkeursbeleid van VGZ onrechtmatig is, omdat drinkvoedingen niet – zoals bepaalde geneesmiddelen in het kader van

HET VOOR-
KEURSBELEID
VAN VGZ IS
NIET TOEGE-
STAAN OMDAT
DIT DE VOOR-
SCHRIJVER
BEPERKT IN
ZIJN KEUZE

het preferentiebeleid – onderling uitwisselbaar zouden zijn. De rechter achtte dit standpunt van SPVD juist, maar zag nog wel mogelijkheden voor een voorkeursbeleid.

De rechter oordeelde ten slotte dat het voorkeursbeleid van VGZ niet is toegestaan omdat dit de voorschrijver beperkt in zijn keuze voor een specifieke drinkvoeding. Substitutie naar een voorkeursproduct zou wel zijn toegestaan indien de voorschrijver voorschrijft zonder een merk te vermelden. De rechter vond de 75%-regel een te beperkende maatregel omdat een apotheker zich op grond daarvan genoodzaakt voelt het voorkeursproduct af te leveren, ook als een ander product is voorgeschreven. De rechter bepaalde ten slotte dat VGZ het oorspronkelijk aangeboden contract niet mocht uitvoeren.

Waarom de tweede rechtszaak?

Naar aanleiding van de eerste rechtszaak heeft VGZ het contract aangepast. Daarin heeft de zorgverzekeraar de prijsberekening voor de niet-uitwisselbare producten herzien, opdat er geen sprake meer zou zijn van willekeurig gekozen kortingspercentages. De nieuwe prijsberekening van de drinkvoedingen is gebaseerd op het aantal kilocalorieën per milliliter. VGZ heeft getracht met deze nieuwe prijsberekening een gelijkwaardige vergoeding te bewerkstelligen, ondanks de verschillen in milliliters per verpakking en kilocalorieën per milliliter bij verschillende drinkvoedingen. Voor Nutricia was dit echter niet afdoende. De fabrikant vond de vergoedingen nog altijd te laag. Verder zou VGZ onvoldoende rekening hebben gehouden met het feit dat drinkvoedingen van Nutricia leiden tot een hogere therapietrouw. Daarom heeft Nutricia de zorgverzekeraar nogmaals gedagvaard. In de tweede procedure volgde de rechter Nutricia niet. Hij oordeelde dat VGZ inmiddels wel had voldaan aan de eerdere uitspraak van de rechter. Nutricia zou verder niet voldoende aannemelijk hebben gemaakt dat haar drinkvoeding zou leiden tot een hogere therapietrouw.

Waarom de derde rechtszaak?

Intussen had VGZ hoger beroep aangetekend tegen de eerste uitspraak van de rechter.

VGZ nam daarbij onder andere de stelling in dat het door haar gevoerde voorkeursbeleid wel rechtmatig zou zijn en dat de kortingspercentages niet willekeurig zouden zijn vastgesteld.

Op 6 mei heeft de rechter in hoger beroep uitspraak gedaan en alle vorderingen van VGZ afgewezen. In zijn uitspraak benadrukt de rechter in hoger beroep nog eens uitdrukkelijk dat het oorspronkelijk door VGZ gevoerde voorkeursbeleid de aanspraak van verzekerden op verschillende soorten drinkvoedingen te veel beperkt.

En nu?

VGZ had haar voedingscontracten voor 2014 al aangepast, met daarbij een voorbehoud voor het geval zij in hoger beroep alsnog in het gelijk zou worden gesteld. In dat geval wilde de zorgverzekeraar alsnog de 75%-regel invoeren. Nu het hof de vorderingen van VGZ heeft afgewezen, zal de zorgverzekeraar voor 2014 moeten afzien van deze 75%-regel. VGZ heeft overigens aangekondigd dat zij bij de contractering voor 2015 voor voeding zal meewegen in hoeverre apotheken vrijwillig meewerken aan het voorkeursbeleid. ■

Catelijne Bach en Wouter van Loon zijn advocaten bij Van Iersel Luchtman Advocaten. Catelijne Bach is tevens zorgmakelaar. Zie www.vil.nl

NUTRICIA WERD DOOR DE MAXIMUMPRIJZEN VAN VGZ GEDWONGEN HAAR PRODUCTEN AF TE LEVEREN TEGEN EEN PRIJS LAGER DAN DE KOSTPRIJS.

NUTRICIA HAD
VOLDOENDE
AANNEMELIJK
GEMAAKT
DAT HAAR
AFZETMOGELIJKHEDEN
AANZIENLIJK
ZOUDEN
VERMINDEREN